

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Vingårdssøndag / 14. søndag i treenighetstiden – 25. august 2013

Prekentekest: Matt 19,27-30

Lesetekst I: Jer 9,23-24

Lesetekst II: Fil 3,7-14

Lønn i himmelen – og på jorden

Dagen og tekstene

Hans Kvalbeins kommentar til Matteusevangeliet fra 1990/93 pleier å være min samtalepartner når dette evangeliet er utgangspunkt for prekenen. Her plasseres vår tekst inn i sammenhengen 19,16-20,16, hvor hovedtema er rikdommens fare og etterfølgelsens lønn. Først mislykkes en disippelkallelse fordi rikdommens tentakler har for godt tak, og så sliter en kamel med å komme gjennom et nåløye. Årets prekentekest etter tredje rekke følges av avsnittet som har gitt navn til denne dagen i kirkeåret, hvor nåden og kjærligheten lager rot for enkeltes rettferdighetssans.

Leseteksten fra Jeremia er et evangelisk svar på Peters speiding etter ei gulrot; noe som gjør det fornuftig å ofre mange av livets goder for å følge Jesus. Jeremia setter fokus på Gud. Han er den som viser miskunn, rett og rettferd. Om vi kjenner ham, så har vi ikke det samme behovet for å være stolte av vår visdom eller rikdom. Gud er jo kilden til alt det gode.

I Filipperbrevet møter vi Paulus som strider troens gode strid i ydmykhet. Han vet at det å følge Jesus er å være på vei. Prisen for etterfølgelsen kan være høy, men lønnen er høyere. Det er noe nesten sakramentalt ved beskrivelsen av livet ved troen. På liknende vis som i dåpens handling, er Paulus i kontakt med Jesu lidelse og død ved de personlige offer som lydighet og tjeneste krever. Samtidig får han del håpets dimensjon og den nye verdens krefter, som har utgangspunkt i Jesu oppstandelse fra de døde, og sitt endelige mål i vår oppstandelse. Men alt er underlagt evangeliets perspektiv, hvor rettferdigheten er fra Gud, bygd på tro.

Brente broer?

Så til dagens evangelium. Peter og de andre har hatt arbeid, utkomme og tilgang på produksjonsmidler før de ble dradd med av den religiøse bølgen som startet med døperen Johannes. I hvor stor grad broene er brent, slik at søsken har overtatt odelsrett og sånt, vet jeg ikke. Noen har kanskje kommet dit i livet at den eldre generasjonen går bort. Hvis man da ikke står klar til å føre tradisjonene videre, vil enkelte muligheter forvitte. Det er i alle fall tydelig at Peter har en følelse av å være del av et fellesskap som har gitt avkall på mye.

Jesus er klar på at lønnen først og fremst ligger i framtida, når verden blir ny. Den jødiske filosofen, Filo, bruker det samme ordet om fornyelsen av verden etter storflommen som Noa overlevde.

Tronen i himmelen

Menneskesønnens trone er ikke beskrevet som en selvstendig størrelse i GT. Andre steder er det tale om at Jesus er ved Faderens høyre hånd, Apg 2,33; 7,55. Jeg synes det er vanskelig å gjennomskue hva som er symbolspråk, og hva vi kan vente en mer presis oppfyllelse av. Jeg tenker meg at det kanskje først og fremst er Jesus vi kommer til å se på Guds trone. Selve Faderen er liksom for stor, for intens i lysstyrke. Men jeg har veldig dårlig bibelsk dekning for den antakelsen, det er bare en magesfølelse.

Tolv troner

Så var det disiplenes troner da. Det er blant de tingene jeg har strevd med å få grepet på. I en annen sammenheng, hvor den nye verdens glede tolkes i bordfellesskapets setting, er ikke Jesus like villig til å dele ut personlige vip-billetter på forhånd, Mark 10,35-45.

Jeg tenker at det ligger en liten korrigering til den veldig presise forventningen i det at en av Israels tolv stammer forsvant. Fellesskapet ble bevart helt, men den ene stammen ble ikke representert som en av de tolv i Åpenbaringens framtidvisjon. Heller ikke alle tolv disiplene ser ut til å nå målet, men helheten blir forsøkt bevart ved å velge en ny apostel.

For meg har dommertida blitt forbildet på “domsfunksjonen” til disiplene. I den tida var ledere reist opp i Israel for å ta vare på folket og lede dem på Guds veier. Ei av dem var kvinne. Kanskje kan vi ta med oss en antydning av at det vil være struktur og ledelse i funksjon på den nye jord, ved de mennesker som Gud måtte ønske å bruke slik.

Hva troen kan koste

Jesus nevner en rekke grunnleggende goder og forpliktelser i livet som kan måtte vike når mennesker svarer ja på troens kall. Hos Jesus-troende jøder finnes det eksempler på at en har måttet betale dyrt på det mellommenneskelige plan for å bekjenne troen. Det samme skjer for en del av de som forlater den islamske tro for å følge Jesus.

Samtidig har det blitt en økende bevissthet de siste tiårene på at troen ikke fratrar oss ansvar for familieforpliktelser. Noen ganger står kallet til tjeneste i konflikt med ansvaret for egne barn. Smertelig erfaring har vist at barnet som grunnleggende kall ikke bør skyves bort av kallet til å forkynne evangeliet.

Kanskje kan vi som en hovedregel si at det som fratras oss for troens skyld, skal vi bære i forvisning om at Jesus står ved sitt ord og sine løfter. Men det vi selv overgir for Herrens skyld, skal først prøves på de grunnleggende kall i livet. Troens og tjenestens kall er ikke gitt oss for at vi skal ta lettere på de forpliktelser som ligger på alle mennesker.

Når Jesus taler om å få mangedobbelt igjen, så handler det nok først og fremst om det evige livet. Men ikke bare det. Vi blir del av et fellesskap, en ny familie, når vi tar imot Jesus. Kristne tilhører hverandre, og vi skal bære hverandres byrder. Så noe får vi igjen også i dette livet.

Det kommer overraskelser

Den siste setningen peker framover mot liknelsen som følger. Men det er også en del av svaret til Peter. Tro ikke at du har oversikten, Peter. Tro ikke at det er så lett å vurdere sin egen kjærlighet og tjeneste. Du mener at du er blant de første. Vel, her og nå er du det. Gjennom hele kirkens historie skal du regnes som en søyle i Jesu tempel her på jorda. Men til slutt, når Guds fullkomne målestokk legges på oss alle, så er det bare en ting som er

sikkert. Det kommer overraskelser. Gud ser verdier hvor vi ikke får øye på noen ting. Gud ser kjærlighet og troskap hos de minste blant oss, de som andre overser. Æren som utdeles på den dagen, vil sette noen fram i lyset av dem som vi helst gjemte på bakerste benk.

Geir Husveg

Sokneprest i Bjerkvik, leder av kretsstyret i Midt-Hålogaland krets av Den Norske Israelmisjon.

ghusveg@online.no